

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

datum: → 1 JUNI 2006
uw kenmerk: C/S&A/06/646
uw brief van: 28 maart 2006
ons kenmerk: arc-2006.02898/3

onderwerp: ontwerp-selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Bekostiging en verzekering van de gezondheidszorg* over de periode vanaf 1941 voor de zorgdragers de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Defensie, de minister van Economische Zaken, de minister van Financiën, de minister van Justitie, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Stichting Uitvoering Omslagregelingen en het Centraal Administratiekantoor Bijzondere Zorgkosten

Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

1. In uw hierboven vermelde brief vraagt u de Raad voor Cultuur advies over de ontwerp-selectielijst voor archiefbescheiden op het beleidsterrein *Bekostiging en verzekering van de gezondheidszorg* over de periode vanaf 1941 die hierboven genoemde overheidsorganen in hun hoedanigheid van zorgdragers in de zin van de Archiefwet 1995 willen (doen) vaststellen. In uw brief verzocht u de Raad om binnen acht weken advies uit te brengen. Hij biedt u bij deze zijn bevindingen¹ aan.
2. De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De in uw adviesaanvraag

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies beantwoord.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. Ontwerp-lijst

Deze ontwerp-lijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-) overheid, de zogenaamde methode Institutioneel Onderzoek (IO). Aan het ontwerp is een onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Verzekerd van zorg. Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving op het terrein van de bekostiging en verzekering van de gezondheidszorg als onderdeel van het stelsel van structuur en financiering van de gezondheidszorg, 1940-1990, in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT)* (PIVOT-rapport nr. 7, Den Haag, 1993). Ondanks de beschikbaarheid van een vastgesteld en gepubliceerd rapport werd zowel de Raad als de burger (via de website van het Nationaal Archief) in deze procedure een concept-versie van dit rapport uit 1992 voorgelegd, waarin handelingenummers ontbraken.

§ 3.2. Driehoeksoverleg

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen. Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft.

§ 3.3. Terinzagelegging

De openbare terinzagelegging, die gelijktijdig met deze adviesprocedure liep, heeft niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van de ontwerp-lijst. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst en het driehoeksoverleg

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode vanaf 1941 waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers.

Op aandringen van de externe materiedeskundige die deelnam aan het driehoeksoverleg, is de werking van de ontwerp-lijst verruimd. Het oorspronkelijke startjaar 1945 is vervallen: de lijst geldt nu voor bescheiden gevormd vanaf 1941.

Het onderzoek waarop de ontwerp-lijst is gebaseerd heeft betrekking op de periode tot en met 1995. Dat betekent dat de grote stelselherziening van 2005 daarin niet is meegenomen en dat de lijst op het moment van vaststellen al zwaar verouderd is. Hoewel de Raad dat betreurt, heeft hij er begrip voor dat de zorgdragers de keuze hebben gemaakt om een voorhanden zijnde lijst vast te stellen die geschikt is om archieven te bewerken die nodig overgedragen moeten worden. De Raad adviseert u wel om de handelingen in deze lijst die als gevolg van de stelselherziening na 2005 niet meer verricht zullen worden, te voorzien van een eindjaar.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en -criteria

Uit het verslag van het driehoeksoverleg blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie die niet alleen ziet op de reconstructie van het overheidshandelen op hoofdlijnen, maar ook op de reconstructie van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen. De Raad constateert dat de ontwerp-lijst een andere formulering van de selectiedoelstelling hanteert, namelijk die waarin nog geen sprake is van de reconstructie van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen. De Raad adviseert u lijst en verslag met elkaar (en met de werkelijkheid) in overeenstemming te brengen.

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen

De staatssecretaris heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat de Raad zich, in het kader van zijn adviezen over ontwerp-selectielijsten, uitspreekt over de vraag of de juiste, historisch-maatschappelijk relevante, archieven worden bewerkt en overgebracht.²

In antwoord op die vraag stelt de Raad dat het beleidsterrein *Bekostiging en verzekering van de gezondheidszorg* historisch-maatschappelijk van belang is als

² Brief van de staatssecretaris van OCW aan de Tweede Kamer in het kader van de vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van OCW (VIII) voor het jaar 2005, TK 29 800 VIII, nr. 248, dd. 8 juli 2005, p. 5.

een van de hoekstenen van het Nederlandse stelsel van sociale verzekeringen. De rijksoverheid draagt op dit terrein de verantwoordelijkheid voor de inrichting van een stelsel van ziektekostenverzekering dat als doel heeft een breed voorzieningenpakket bereikbaar te maken voor grote groepen in de samenleving. Voor de reconstructie van de invulling die het rijk aan deze stelselverantwoordelijkheid heeft gegeven, zijn de archieven waar het in deze selectielijst om gaat essentieel. Vooral de neerslag van beleids- en wetgevingsprocessen komen op dit terrein voor bewaring in aanmerking. Relevante neerslag van uitvoeringsprocessen op dit beleidsterrein zal eerder te vinden zijn in de bedrijfsarchieven van verzekeraars (m.n. van de voormalige ziekenfondsen) dan in overheidsarchieven.

De Raad is van mening dat de lijst voldoende garanties biedt voor het realiseren van de selectiedoelstelling en voor de borging van de belangen van het historisch onderzoek. Ook is de Raad er van overtuigd dat de ontwerp-lijst in voldoende mate rekening houdt met het administratieve belang en het belang van de recht- en bewijszoekende burgers.

Aansluitend op deze algemene beoordeling zet de Raad op enkele punten vraagtekens bij de ontwerp-lijst. In de navolgende paragraaf gaat hij daar nader op in.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst bezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de hierna volgende opmerkingen.

Relatie met RIO

De Raad betreurt het dat aan deze ontwerp-lijst een rapport ten grondslag ligt dat sterk verouderd is. De relatie tussen de ontwerp-lijst en het rapport van het institutioneel onderzoek (RIO) is slechts met moeite te leggen. De Raad acht het instrument van het RIO nog steeds van wezenlijk belang om handelingen en context met elkaar in verband te kunnen brengen. Wanneer, zoals hier is gedaan, om redenen van effectiviteit en efficiëntie de verslaglegging van onderhoud en actualisatie van het institutioneel onderzoek niet wordt opgenomen in een aanvulling op het RIO maar geïntegreerd wordt in de selectielijst, is het zaak om ervoor te zorgen dat de relatie tussen context en handelingen in de ontwerp-lijst zelf goed wordt uitgediept. De Raad is van oordeel dat de voorliggende ontwerp-lijst op dit punt tekort schiet.

Handelingen met een mogelijke rechtspositionele lading

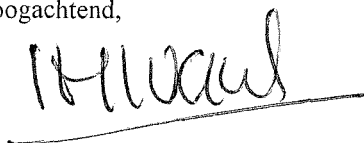
De lijst bevat een aantal handelingen die ten dele mogelijk rechtspositionele gevolgen hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld om benoemingen van secretarissen van de Ziekenfondsraad (handeling 71) of van andere gremia (64, 66, 119, 138, 144 en mogelijk andere handelingen). Voor deze handeling is een gesplitste waardering opgenomen: V 75 jaar bij rechtspositionele en/of pensioenrechtelijke aangelegenheden, V 10 voor de overige bescheiden.

In zijn advies over de ontwerp-selectielijst voor de personeelsdossiers van de rijksoverheid³ wees de Raad u er al op dat de winst van die selectielijst pas echt verzilverd zal worden als alle handelingen ten aanzien van personeelsbeheer worden verwijderd uit overige selectielijsten. De Raad adviseert u dan ook om bij de bovengenoemde handelingen de termijn van V 75 te laten vervallen. Bij de handelingen zou de kanttekening geplaatst moeten worden dat zij uitsluitend betrekking hebben op benoemingen waarbij geen sprake is van een rechtspositionele verhouding en dat voor die gevallen waarin er wel sprake is van een rechtspositionele verhouding gebruik gemaakt moet worden van de selectielijst voor personeelsdossiers van de rijksoverheid.

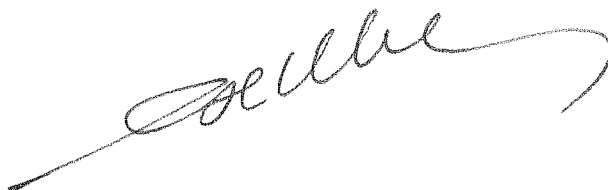
6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor archiefbescheiden die gevormd zijn of worden in de periode 1941-2026 met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies.

Hoogachtend,

Els H. Swaab
Voorzitter

Kees Weeda
Algemeen secretaris

³ *Advies dd. 14 april 2006, arc-2006.02834/3.*